

KALA-AITTOJEN KORJAUSOHJEISTUS

Antti-Jussi Tulimaa
Korjausrakentamisen asiantuntija
Tornionlaakson museo – Tornedalens museum
18.3.2026

Interreg

Co-funded by
the European Union

Aurora

Torne Valley Dipnet Culture

LAPIN LIITTO

**UTVECKLA
NORRBOTTEN**
EN DEL AV REGION NORRBOTTEN

Sisällys

Korjausohjeistuksesta	3
Säilyttävän korjausrakentamisen periaatteet.....	3
Rakennussuojelu	4
Avustukset	5
Vuosikello ja päiväkirja.....	6
Soveltuvat rakennusmateriaalit.....	7
Maalit ja maalaus.....	8
Katot.....	13
Ovet.....	17
Perustusten korjaus	19
Hirsiseinät ja puuosien korjaus.....	21
Maanpinnan muotoilu, sadevesien ohjaus ja kasvillisuus.....	25
Lähteet ja lisätietoa.....	27

Kala-aittoja Kukkolankoskella

Korjausohjeistuksesta

Ohjeistuksen tarkoitus on auttaa kala-aittojen ja vastaavien lämmittämättömien kevytrakenteisten rakennusten omistajia ja käyttäjiä arvokkaan rakennetun kulttuuriperinnön säilyttämisessä ja rakennusten ylläpidossa ja korjaamisessa. Vanhojen rakennusten kunnossapidossa ei voi noudattaa kaavamaisia rakennusosien käyttöikään perustuvia kunnossapito-ohjeita, vaan rakennuksia ja ympäristöä tulee hoitaa säilyttävän korjausrakentamisen keinoin, joka vaatii jatkuvaa vaurioiden ja muutosten tarkkailua.

Tätä Tornionlaakson museon korjausrakentamisen asiantuntijan laatimaa ohjeistusta voi hyödyntää korjaussuunnittelun lisäksi vuositarkastusten, korjaussuunnitelmien ja avustushakemusten laatimisessa. Korjausrakentamisen asiantuntija antaa museon vastuualueella maksutonta neuvontaa vanhoihin rakennuksiin liittyvissä kysymyksissä.

[Rakennusperintö – Tornionlaakson museo](#)

Säilyttävän korjausrakentamisen periaatteet

Vanhat rakennukset vaativat jatkuvaa huolenpitoa ja korjauksia, mutta niitä ei tule rakentaa uudestaan. Restauraation, entisöinnin ja säilyttävän korjausrakentamisen kantava ajatus on korjata vain se mikä on tarpeellista säästämällä mahdollisimman paljon alkuperäistä, sillä jokainen uusi osa vähentää rakennuksen historiallista arvoa.

Alkuperäinen on arvokkaampaa kuin vanhalta näyttävä uusi. Ovia, ikkunoita ja muita rakennusten ominaispiirteitä ei tule uusia kuin äärimmäisenä keinona, jos esimerkiksi vanha rakennusosa on kadonnut tai täysin tuhoutunut. Vanhassa rakennuksessa saa näkyä korjaukset, kuluma ja ikä.

Tarvittavat korjaukset tehdään mahdollisuuksien mukaan perinteisiä työmenetelmiä ja materiaaleja käyttäen. Yleensä on varmintä pitäytyä entisessä ratkaisussa esimerkiksi katemateriaalin ja värien osalta. Mikäli tehdään muutoksia kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ulkonäköön tai käytettäviin materiaaleihin, tulee ensin olla yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon.

Myös kierrätysmateriaalien käyttö on usein järkevää. Esimerkiksi vanhat hirret ovat jo valmiiksi painuneita ja niiden halkeillut pinta erottuu vähemmän ympäröivästä seinästä. Korjauksia ei tarvitse saada täysin sulautumaan vanhoihin rakenteisiin, vaan korjaus saa näkyä, sillä se on osa rakennuksen historiaa.

[Museoviraston korjauskortti: rakennuksen omistajalle ja korjaajalle](#)

Rakennussuojelu

Rakennuskohteet voivat olla eri tavoilla suojeltuja. Yleisintä on kaavasuojelu asema- tai yleiskaavassa, jotka löytyvät kunnan verkkosivuilta. Harvinaisemmat lailla suojellut kohteet ja valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt löytyvät Museoviraston hakupalvelusta. Kaikki kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset eivät kuitenkaan ole erikseen suojeltuja. Näiden alueiden tai rakennusten arvo on kuitenkin voitu tunnistaa esimerkiksi inventoinneissa. Vaikkei rakennuksella olisikaan virallista suojelustatusta, mutta kohteella on tunnistettu olevan kulttuurihistoriallisia arvoja, tulee ne ottaa huomioon kohdetta koskevissa suunnitelmissa, esim. korjaamisessa ja lisärakentamisessa rakentamislain [5§](#), [12§](#) ja [42§](#) edellyttämällä tavalla.

[Museoviraston rakennusperintörekisteri](#)

[Museoviraston RKY-haku](#)

Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa kaikissa korjauksissa ja muutostöissä on huomioitava rakennusten rakennusajalle ja ympäristölle ominaiset piirteet, värit, rakennusmateriaalit ja -tekniikat. Tornionlaakson museo tarjoaa alueellisena vastuumuseona maksutonta neuvontaa inventointeihin, suojeluasioihin ja työmenetelmiin liittyen.

Ennen vähäistä suurempia kunnostustöitä on aina varmistettava rakentamisluvan tarve. Tällaisiksi muutostöiksi katsotaan mm. rakennuksen julkisivun, katon, ovien, ikkunapuitteiden ja karmien materiaalin, värityksen sekä ikkunajaon muuttaminen. Rakentamisluvan luvanvaraisuudesta vapautetut vähäiset hankkeet eivät koske suojeltuja rakennuskohteita. Mikäli työhön vaaditaan rakentamislupa, se haetaan rakennusvalvonnasta, joka hankkii tarvittavat lausunnot.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on teettänyt osana Terveet tilat 2028-ohjelmaa oppaan suojeltujen rakennusten korjaus- ja käyttömahdollisuuksien kartoittamiseen. Oppaan taustalla on tarve kannustaa rakennusten ominaisuuksia hyödyntävään korjaamiseen, joka samalla säästää luonnonvaroja ja kulttuuriperintöä. Oppaassa kuvattu malli sopii käytettäväksi myös muiden kuin suojelukohteiden korjaushankkeissa tai käyttötarkoituksen muutosten yhteydessä.

[Opas suojellun rakennuksen korjaus- ja käyttömahdollisuuksien kartoittamiseen](#)

Avustukset

Alla on esimerkkejä avustuksista, joita rakennuskannan hoitoon on mahdollista hakea. Avustusasioissa lisätietoa saa Tornionlaakson museolta. Avustushauissa on tärkeää muistaa, että avustettavia töitä ei saa aloittaa ennen hakemuksen jättämistä.

[Tornionlaakson museo: avustukset](#)

Avustus rakennusperinnön hoitoon (elinvoimakeskus)

Rakennusperinnön hoitoavustuksella tuetaan korjaustoimenpiteitä, jotka säilyttävät suomalaista rakennusperintöä ja kulttuuriympäristöä jälkipolville.

Tavoitteena on myös vahvistaa rakennusalan kestävä kehitystä korjausrakentamisen ja hiilineutraalien ratkaisujen osalta. Lisäksi avustuksella ylläpidetään perinnekorjaamisen osaamista sekä käden taitoja, perinteisiä työtapoja ja rakennusajan materiaaleja kunnioittaen. Avustuksella voidaan tukea myös säilyttävää korjaussuunnittelua.

Avustuksia voivat hakea rakennusten yksityiset omistajat, rakennusperinnön hoitoa edistävät yhteisöt, yritykset, kunnat ja kuntayhtymät.

Avustuksen suuruus harkitaan aina tapauskohtaisesti. Avustusta voidaan myöntää enintään 50 prosenttia toimenpiteiden kustannuksista. Yleensä myönnetyt avustukset ovat selvästi tätä pienempiä, jotta avustuksia pystytään myöntämään usealle hakijalle.

[Avustus rakennusperinnön hoitoon - Elinvoimakeskus](#)

Rakennusten ja kulttuuriympäristökohteiden entistämisasiavustukset (Museovirasto)

Avustuksen tarkoituksena on säilyttää arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä osana kansallista kulttuuriperintöä ja tukea rakennusrestauroinnin työtapojen säilymistä. Avustettavat kohteet voivat olla rakennuksia, rakennelmia, rakennusryhmiä tai rakennettuja alueita, joilla on merkitystä rakennushistorian, rakennustaiteen, rakennustekniikan, erityisten ympäristöarvojen tai rakennuksen käytön tai siihen liittyvien tapahtumien kannalta.

Entistämisasiavustuksia voidaan myöntää kohteen omistajalle rakennusperinnön suojelemisesta annetulla lailla (498/2010) suojeltuihin kohteisiin tai muuten merkittäviin kohteisiin, joiden kunnostus edellyttää erityistä kulttuuri- tai rakennushistoriallista asiantuntemusta ja osaamista. Hankkeiden tulee edistää kohteen kestävä käyttöä ja hoitoa.

[Rakennusten ja kulttuuriympäristökohteiden entistämisasiavustukset - Museovirasto](#)

Vuosikello ja päiväkirja

Vanha rakennus vaatii jatkuvaa seurantaa ja tarvittaessa valmiutta tehdä nopeitakin korjauksia vahinkojen ilmaantuessa esimerkiksi sääilmiöiden vuoksi.

Vuosikello on tapa huolehtia toistuvista ylläpitotoimista säännöllisesti vuoden aikana. Kun rakennuksen kuntoa tarkkaillaan tasaisesti pitkin vuotta, voidaan vahingot korjata heti niiden ilmaantuessa ja yksittäiset huoltotoimet pysyvät pienempinä. Vuosikello on hyvä myös sen vuoksi, että rakennus ja sen materiaalit käyttäytyvät eri vuodenaikoina eri tavalla. Yleensä korjauksille paras ajankohta on loppukeväästä alkusyksyyn ja talvella lähinnä seurataan rakennuksen kuntoa.

Tähän vuosikelloesimerkkiin on kerätty kala-aitat huomioiden tarpeellisia tarkistus- ja kunnossapitotöitä, jotka on jaettu eri vuodenaajoille. Vuosikellon tehtävät, huomiot, käytetyt materiaalit ja tehdyt kunnossapitotyöt on hyvä kirjoittaa tulostetuille päiväkirjan sivuille, jotka kerätään kansioon, tai vihkoon. Päiväkirjasta vaurioiden etenemistä ja korjaustarvetta voi seurata. Lopussa on liitteenä esimerkkipohja kala-aitan korjauspäiväkirjaan.

Esimerkkiaikataulu kala-aitan vuosikelloksi, johon on merkitty säännöllisesti toistuvat tarkistukset ja pienemmät ylläpitotyöt:

	tarkistukset	työt
Kevät	<ul style="list-style-type: none">• katon kunnan tarkistus sisä- ja ulkopuolelta	<ul style="list-style-type: none">• katon paikkaus
Kesä	<ul style="list-style-type: none">• perustusten ja hirsien kunnan tarkistus	<ul style="list-style-type: none">• maalaus- ja korjaustyöt• kasvillisuuden poistaminen
Syksy	<ul style="list-style-type: none">• katon tarkistaminen vuotojen varalta• vesien ohjaus pois rakennusten alta ja ympäriltä	<ul style="list-style-type: none">• lehtien, sammalen ja neulasten poistaminen katolta• maan muotoilu• alapohjan tyhjentäminen
Talvi	<ul style="list-style-type: none">• myrsky- ja lumivaurioiden tarkkailu	<ul style="list-style-type: none">• lumen poisto katolta runsaslumisina talvina

Soveltuvat rakennusmateriaalit

Kala-aittojen rakentamisaikana, 1700- ja 1800-luvuilla, rakennusmateriaaleina käytettiin pelkästään luonnonmateriaaleja. Puu vanhenee harmaantumalla ja perinteiset maalit kuluvat liituuntumalla, minkä ansiosta vanhat rakennukset vanhenevat arvokkaasti.

Vanhojen rakennusten merkittävä ominaisuus on niiden hygroskooppisuus, jolla tarkoitetaan rakennusmateriaalien kykyä sitoa ilmasta kosteutta ja luovuttaa sitä takaisin ilmaan. Tämä ominaisuus lisää merkittävästi rakennusten vikasietoisuutta, sillä myös täysin märät rakenteet kuivuvat, kun kosteuden lähde poistetaan esimerkiksi korjaamalla katto tai muotoilemalla maata. Kun kosteuden lähde poistuu, myös lahoaminen pysähtyy. Pysähtynyt laho ei vaadi korjaustoimenpiteitä, ellei rakenteen kantavuus ole oleellisesti heikentynyt.

Perinteisiä materiaaleja hankittaessa on oltava huolellinen, sillä toisinaan muovipohjaisia tuotteita myydään käyttäen nimessä ja markkinoinnissa harhaanjohtavia termejä, kuten "perinteinen" tai "hengittävä". Erityisesti maaleissa tulee varmistaa huolellisesti, että kyseessä on aito pellavaöljymaali tai keittomaali, sillä rautakaupan myyjällekään ero ei välttämättä ole selvä. Teolliset maalit sisältävät yleensä säilöntäaineita, kuivikkeita ja biosidi-myrkkyjä. Perinteisiä hyväksi havaittuja ja arvokkaasti vanhenevia materiaaleja ovat mm:

- hirsi, käsittelemätön sahatavara
- pellavaöljymaali ja keittomaali
- pellavarive
- takorauta
- terva
- luonnonkivi
- kolmiorimahuopakate, tiivissaumahuopa, tuohi, pärekatto

Mikäli alkuperäisistä materiaaleista poiketaan, päätösten tulee olla erittäin hyvin perusteltuja. Vanhoihin rakennuksiin eivät pääsääntöisesti kuulu mm. seuraavat modernit materiaalit:

- painekyllästetty kestopuu
- mineraalivillat
- palahuopa
- lastulevyt, kipsilevyt ja muut rakennuslevyt
- uretaanivaahdot
- muovi
- betoniharkot- ja laatat
- alumiini, ruostumaton teräs
- muut kuin konesaumattut ja käsin maalatut peltikatot
- Alkydi-, lateksi- tai muut muovimaalit

Maalit ja maalaus

Rakennuksia maalataan pääasiassa ulkonäöllisistä syistä, sillä käsittelemättömästä seinälaudasta kuluu sadassa vuodessa vain noin 5 mm auringon, sateen ja tuulen seurauksena. Aina puupintoja ei olekaan välttämätöntä maalata. Käsittelemätön puu harmaantuu vanhetessaan, mutta harmaantunut puupinta ei vaadi jatkuvaa kunnossapitoa kuten maalattu pinta. Aitat ovat olleet alun perin puun värisiä ja ne on maalattu myöhemmin, yleensä vasta 1900-luvun jälkipuoliskolla.

Museovirasto ei suosittele julkisivulaudoituksiin ja hirsiseiniin puunsuoja-aineita. Lautaseinä tai hirsi ei lahoa eikä homehdu, jos puu pääsee kuivumaan sateen jälkeen eikä siihen kohdistu muita ulkoisia kosteusrasituksia. Karsimalla kasvillisuutta ja estämällä sadeveden roiskumista seiniin, voidaan vähentää seinille päätyvän kosteuden ja orgaanisen aineen määrää. Kosteus ja eloperäinen aine yhdessä ovat lahon, homeen ja muiden mikrobiperäisten ongelmien syy.

Perinteiset keitto- ja pellavaöljymaalit ovat oikea valinta perinnerakennuksiin. Vanhoihin rakennuksiin sopimaton maali saattaa aiheuttaa vahinkoa pinnoille ja rakenteille, sillä ne eivät läpäise vesihöyryä yhtä tehokkaasti. Maalaamiseen paras aika on alkukesän pilvipouta, kun ilmankosteus on alhainen ja aurinko ei paista suoraan maalattuun pintaan.

Värin valintaan kannattaa käyttää aikaa. Yleensä olemassa oleva, totuttu väri on varmin valinta. Väriytyksen muuttaminen voi vaatia rakennusviranomaisen luvan ja lausunnon museoviranomaiselta. Ennen vanhan maalin poistamista on hyvä tehdä väritutkimus, jossa selvitetään rakennusosan vanhat värikerrokset. Pienestä värimallista valittu väri on usein rakennuksessa liian voimakas ja tumma, sillä lautojen ja hirsien varjot tummentavat pintaa.

Roslagin mahonki

Perinteinen puun suojaamisessa käytetty läpikuultava pintakäsittelyaine on Roslagin mahonki, joka valmistetaan tervasta, vernissasta sekä havupuutärpätistä sekoittamalla. Perinteinen suhde on yksi osa jokaista ainetta. Roslagin mahongilla käsitelty pinta on läpikuultavan ruskea, mutta sitä on mahdollista sävyttää kimröökillä mustaksi. Kuivumisaika on useita viikkoja, joten maalausajankohta kannattaa suunnitella tarkasti. Roslagin mahonkia on helppo sekoittaa itse, mutta sitä saa myös valmiina seoksena. Roslagin mahonki sopii hyvin ulkona säälle alttiina oleviin rakennusosiin kuten portaisiin. Se tuoksuu tervalle ja on helppo levittää. Tervalla käsiteltyihin pintoihin ei myöhemmin tartu muut maalit ja käsittelyt, mikä on hyvä huomioida.

Keittomaali (punamulta)

Rakennusten ulkoseinät on maalattu 1800-luvulta alkaen usein liisteripohjaisella punamultamaalilla, joka käy sekä hirsipinnalle että lautaverhotulle seinälle. Keittomaali käy käsittelemättömälle tai aiemmin keittomaalilla maalatulle pinnalle, mutta ei höylätylle laudalle eikä aiemmin muulla maalilla maalatulle pinnalle. Vanhetessaan keittomaali kuluu vähitellen pölyämällä pois. Uusintamaalauksen väli voi olla jopa 50 vuotta, jos pinta tyydyttää. Mikäli halutaan uuden näköistä pintaa, maalausväli on noin 10 vuotta.

Keittomaalilla maalatun pinnan päälle ei voi maalata millään muulla maalityypillä ja toisaalta keittomaali ei tartu muiden maalityyppien päälle. On tärkeä varmistaa ennen uusintamaalauksia alkuperäisen maalin tyyppi. Punamultamaalin tunnistaa siitä, että seinää sormella hangatessa siitä irtoaa sormeen punaista pigmenttiä. Lisäksi maalattu pinta on karkea ja mattapintainen, ja se tummuu kastuessaan.

Keittomaali irtoaa pölynä vanhetessaan, mutta vanhaa maalipintaa ei ole tarpeen puhdistaa uusintamaalauksen yhteydessä kuin sen verran mitä irtoaa harjaamalla. Seinästä harjataan pois irtoavan maalin lisäksi lika, hiekka ja jäkälä. Mikäli seinässä on aiemmin ollut lateksi- tai öljymaali, vanha maali on poistettava kauttaaltaan mekaanisesti kaapimalla ja hiomalla. Vanhoja pintoja ei saa puhdistaa puhaltamalla eikä kemiallisia maalinpoistoaineita suositella. Keittomaali hierotaan pensselillä seinään, jolloin maalauksen yhteydessä irtoava pöly sekoittuu maaliin eikä haittaa lopputulosta. Punamultaus harvoin epäonnistuu.

Teollisista punamultamaaleista on varmistettava, etteivät ne sisällä niihin kuulumattomia ainesosia. Punamaalina tai punamultamaalina myydään monenlaisia punaisia maaleja, jotka eivät aina ole yhteensopivia vanhan punamultamaalin kanssa. Itse keittämällä varmistuu siitä, että maali on aitoa, perinteistä punamultaa. Maalin keittäminen ja maalaus sopii hyvin talkoopäiviin ja keittomaali on itse keitettyinä edullista ja lisäaineetonta. Keittomaali on täysin hengittävä, taloudellinen, helposti uusittava ja pitkäikäinen maali, joka sopii hyvin peräpohjalaiseen jokimaisemaan.

[Museoviraston korjauskortti: keittomaali](#)

Pellavaöljymaali

Pellavaöljymaali on keitetystä pellavaöljystä eli vernissasta ja väripigmenteistä sekoitettu perinteinen maali, jota on käytetty jo satoja vuosia. Pellavaöljymaali on kallis, mutta riittoisa ja kestävä maalityyppi. Aitoissa sitä on käytetty usein ovissa, ikkunoiden puitteissa, karmeissa ja koristelaudoissa. Pellavaöljymaaleja saa monissa väreissä ja niitä on mahdollista sävyttää. Museovirasto suosittelee kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten kanssa käytettävän sävytyksessä perinteisiä luonnonpigmenttejä, jolloin maalia ei voi sekoittaa maalikaupassa, vaan se on tilattava tehtaalta tai sekoitettava itse. Uutena pellavaöljymaalilla maalattu pinta on kiiltävä ja tiivis, mutta vanhetessaan se liituuntuu ja kuluu kauniisti. Vanhetessaan pellavaöljymaalilla maalattu pinta alkaa läpäistä kosteutta.

Pellavaöljymaali sopii muihin kuin keittomaalilla aiemmin maalattuihin ulko- ja sisäpuolen rakennusosiin. Aitoissa tällaisia ovat valkoiset laudat ja aittojen ovet, mikäli niitä ei ole aiemmin maalattu keittomaalilla. Pellavaöljymaali käy myös metallille. Pellavaöljyn päälle maalatessa riittää irtoavan maalin poistaminen ja kevyt hionta, jotta uusi maalikerros tarttuu pintaan. Vanhat eriväriset pellavaöljymaalikerrokset säilyvät muistona tuleville sukupolville uusien maalikerrosten alla. Vanhan pellavaöljyn tunnistaa usein liituuntuvasta ja krakeloituvasta pinnasta.

Hengittämättömät öljy-, lateksi- ja alkydimaalikerrokset on poistettava kauttaaltaan mekaanisesti kaapimalla, jonka jälkeen ne hiotaan ja maalataan kuten käsittelemättömät pinnat. Muovipohjaisille maaleille tunnusomaista on irtoaminen seinästä isoina, usein taipuisina liuskoina, jotka poltettaessa haisevat muovilta.

Pellavaöljymaali kuivuu hitaasti hapettumalla ja paras tulos saavutetaan jäykähköllä luonnonharjassiveltimellä useita ohuita kerroksia peräkkäisinä päivinä maalaamalla. Yleensä kolme kerrosta on sopiva määrä ulkotiloissa.

Vanhoja ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia kunnostettaessa tulee öljymaalina käyttää puhdasta pellavaöljymaalina. Pellavaöljymaalina lisäksi markkinoilla on monen öljyn maaleja, joissa pellavaöljyn lisäksi voi olla esimerkiksi edullisempaa petroliöljyä. Vain puhtas pellavaöljymaali on varmasti pitkäikäinen, kauniisti patinoituva ja hengittävä maali, jonka ominaisuudet tunnetaan satojen vuosien ajalta.

Öljymaaleissa, kuten muissakin maaleissa, on vähennetty ympäristölle ja ihmisille haitallisten homeenestoaineiden käyttöä. Tämän seurauksena varsinkin valkoisilla pinnoilla saattaa näkyä homeetta tai levää. Tällaista pintaa ei ole kuitenkaan tarpeen maalata uudestaan, vaan maalipinta pestään vedellä tai pellavaöljysuovalla. Mikäli tarvitaan järeämpiä keinoja, voi pesuun käyttää hypokloriittiliuosta tai homeenpesuainetta. Jotkut maalivalmistajat suosittelevat lisäksi homeenestoaineen levittämistä uudelle puulle ennen maalikerroksia. Pintojen puhtaana pitäminen ja kasvillisuuden karsiminen rakennusten läheltä vähentää homeiden ja levien kasvua.

[Museoviraston korjauskortti: pellavaöljymaali](#)

Perinteinen punamulta sopii hyvin hirsipinnalle

Punamultamaali irtoaa seinästä pölyämällä

Kulunutta pellavaöljymaalilla maalattua pintaa

Lateksimaalit irtoavat taipuisina lastuina. Muovikalvo estää puuta kuivumasta.

Katot

Katot on katemateriaalista riippumatta pidettävä puhtaana, ja runsaslumisina talvina lumi on hyvä poistaa katolta. Sammal, neulaset ja muu orgaaninen aine pitää katon pitkään märkänä, mikä vaurioittaa kaikkia katemateriaaleja. Liian lähellä kasvavat puut lisäävät orgaanisen aineen määrää katolla merkittävästi. Rakenteen tulee olla alapuolelta hengittävä, jolloin vuotojen sattuessa katto pääsee kuivumaan sisäänpäin. Eristämättömissä ja lämmittämättömissä rakennuksissa ei tarvitse huolehtia tuuletusraoista.

Pärekatto

Pärekatto on perinteinen 1800-luvulla yleistynyt puukatto, joka sopii erityisesti rakennuksiin, joissa ei ole tulisijaa. Pärekaton alla suositellaan käytettävän ruodelaudoitusta, jossa on raot lautojen välissä. Tämä parantaa päreiden kuivumista sisäänpäin. Yleensä ruoteina käytetään vajasärmäistä tai tuppeen sahattua lautaa, josta on hyvä poistaa kuoret hyönteisten välttämiseksi. Höylätyistä päreistä tehty vesikate voi kestää Pohjois-Suomessa 35 vuotta, mutta pärekaton keskimääräinen elinikä on noin 15–25 vuotta. Paikkaamalla katolle saadaan lisääaikaa.

Kattojen vuodot on aina korjattava heti lisävahinkojen estämiseksi. Vuoto näkyy usein sisäpuolelta tummina kohtina ruodelaudoituksessa. Myös ulkopuolelta tarkastellessa havaitut vauriot ja irronneet päreet on hyvä korjata.

Varapäreitä on syytä pitää varastossa korjauksia varten. Korjattavan kohdan ympäriltä poistetaan vaurioituneet päreet ja vanhat naulat poistetaan tai lyödään sisään. Kuivat päreet liotetaan vedessä, kunnes päre pehmenee ja kosteat päreet naulataan kiinni pitkillä, mielellään kirkkailla eli ruostuvilla nauloilla, sillä se helpottaa niiden poistamista katon uusimisen yhteydessä.

Lehdet, siitepöly ja muu lika vaikuttavat merkittävästi pärekaton kestävyYTEEN, sillä ne pidättävät kosteutta, joka luo ihanteellisen kasvualustan sammaleelle ja jäkälälle. Sammalen juuret tunkeutuvat päreisiin ja estävät katon kuivumista ja aiheuttavat päreiden ennen aikaista lahoamista. Pärekaton puhdistukseen paras työkalu on pehmeä harja, jolla harjataan kattoa ylhäältä alaspäin. Pärekatto ei kestä kävelyä.

Pärekatto jätetään yleensä käsittelemättä, mutta niitä on toisinaan maalattu keittomaalilla. Pärekattoja ei ole perinteisesti tervattu eikä sen ole havaittu parantavan päreiden kestävyyttä.

[Museoviraston pärekaton korjauskortti](#)

[Perinteiset pärekatot: restaurointi, huolto vai korjaus?](#)

Huopakatto

Kattohuopia on käytetty Suomessa 1800-luvun puolivälistä lähtien. Huopakate on asennettu joko pontatun umpilaudoituksen tai vanhojen päreiden päälle. Nykyisin yleiset palahuovat ovat tulleet markkinoille vasta 1980-luvulla eivätkä ne kuulu vanhaan rakennustapaan. Perinteiset ja siten hyväksyttävät huopakatteet ovat kolmiorimakate ja tiivissaumakate. Kattohuopaa saa eri värisillä pintasiroteilla.

Kolmiorimakate on työläs, mutta perinteinen ja näyttävä tapa kattaa rakennus. Puisten kolmiorimojen päälle naulatut huovat sallivat rakenteiden liikkumisen ja vuotien elämisen lämpötilan vaihtelujen mukaan. Kolmiorimakate sopii ulkorakennusten lisäksi myös isompiin taloihin.

Aittarakennuksissa myös nauloilla ja bitumiliimalla kiinnitetty tiivissaumakate (sileä huopakatto) on mahdollinen. Se on yleensä lappeen suuntaisesti asennettu, mutta sitä on käytetty myös vinottain tai harjalta räystäälle kulkevin vuodin. Huopakaton kestävyyttä voi lisätä käyttämällä useampaa huopakerrosta.

Huopakatolla ei tule liikkua kuumalla säällä ja talvella lumen poiston yhteydessä on oltava varovainen, ettei haurastunut huopa vaurioidu. Vauriot havaitsee sisäpuolelta tummumina aluslaudoituksessa. Vuotava huopa on mahdollista korjata paikkaamalla, ja kauttaaltaan kuluneen huovan voi myös pintakäsittellä uudestaan. Koko katteen uusimisen yhteydessä korjataan myös aluslaudointus. Nykyään aluslaudointus tehdään yleensä pontatusta laudasta. Vaneri- ja OSB-levyt sisältävät paljon liimaa eivätkä sovi tyyllillisesti vanhoihin rakennuksiin. Kattohuopia ei tule asentaa liian kylmällä tai kuumalla säällä vuotien lämpöelämisen, ryppäntymisen ja repeytymisen estämiseksi.

[Museoviraston huopakaton korjauskortti](#)

Malkakatto

Malkakatto on hyvin vanha katetyyppi, joissa ulkopuolella näkyvien malkapuiden alla on vedenpitävä katemateriaali. Tuohi-malkakattoja on käytetty Suomessa jo tuhansia vuosia, mutta tuohen saanti on nykyään heikkoa. Nykyään tuohen tilalla käytetään toisinaan kattohuopaa, joka mahdollistaa perinteisen malkakaton ulkonäön ilman tuohen saatavuusongelmia. Malkapuiden uusimisväli on noin 15-30 vuotta, tuohen jopa 100 vuotta. Malkakaton ikään vaikuttaa katolle kertyvien neulasten, lehtien ja siementen määrä, jotka estävät malkoja kuivumasta. Malkakattoa voi puhdistaa jäykällä harjalla ja malkojen väliin mahtuvalla kepillä.

[Museoviraston korjauskortti: Tuohi-malkakatto](#)

Lautakatto

Tervattua lautakattoa on käytetty Suomessa 1700-luvulta lähtien, kunnes pärekatto syrjäytti sen. Aittojen katoissa on käytetty yleensä urittamatonta lautaa. Laudat naulataan vuoliaisiin harjalta räystäälle, yleensä kahteen kerrokseen limittäin. Rako lautojen väleissä antaa tilaa puun kosteuselämiselle, helpottaa katon tervaamista ja mahdollistaa lautojen kuivumisen. Lautojen väleissä voidaan käyttää lisäksi tuohta vedeneristeenä. Lautakaton puu joutuu kovalle rasitukselle, joten puumateriaalin tulee olla riittävän paksua, tiivistä, vähäoksaista ja mahdollisimman suoraa mäntyä. Hyvästä puusta valmistettu ja säännöllisesti tervattu lautakatto on kestävä.

[Paanu- ja lautakatteet Suomessa. Historia, valmistus ja suojakäsittely](#)

[Lautakate – havaintoja, huomioita ja haastatteluja](#)

Peltikatto

Kulttuurihistoriallisesta arvokkaissa isommissa rakennuksissa peltikattona käytetään konesaumattua peltikattoa, joka maalataan pari vuotta asennuksen jälkeen öljypohjaisella maalilla ja huoltomaalataan tarpeen mukaan. Säännöllisesti puhdistettuna ja maalattuna peltikatto on todella pitkäikäinen. Vanhimmat peltikatot on tehty peltiarkeista naulaamalla ja 1900-luvulla on käytetty konesaumattua peltikaton rinnalla myös aaltopeltiä ja alumiinikattoja. Peltikatto on kestävä, mutta ei tyyllisesti sovi kala-aittoihin. Erityisesti profiilipellit ja aaltopellit eivät kuulu perinnerakentamiseen.

[Museoviraston peltikaton korjauskortti](#)

Pärekatto puupäreistä

Kolmiorimakate on perinteinen huopakate

Ovet

Ovilla on suuri merkitys koruttomissa ja ikkunattomissa aitoissa. Ovi on usein aitan yksilöllisin piirre. Ovien ominaispiirteet ja alkuperäiset materiaalit on säilytettävä aina kuin mahdollista. Metalliosia ei tule korvata moderneilla versioilla ja mikäli esimerkiksi lukituksia muutetaan, jätetään vanhat ratkaisut oveen.

Oven ulkopuoli säilytetään mahdollisimman alkuperäisenä ja korjaukset pyritään tekemään takapuolelle. Ruuvit ovat yleistyneet rakentamisessa vasta 1900-luvun loppupuolella, joten oikea korjaustapa on käyttää nautoja, jotka ”kotkataan” eli vasaroidaan lautojen suuntaiseksi. Korjauksessa tulee miettiä, miten ovea saadaan tukevoitettua lisäämättä turhia lautoja tai tukirakenteita. Vanhoissa lautoovissa on usein käytetty eri suuntaisia laudoituksia tai vaakasuuntaisia pienoja, jotka jäykistävät rakenteen.

Säilyttävän korjausrakentamisen keinoin vaihdetaan vain korjauskelvottomat osat. Korjauskelpoiset puuosat paikataan tai vaihdetaan vaadittavilta osin. Esimerkiksi pystylautojen alareunat tai vaakalautoitusten alin lauta.

Rautaosat on kunnostuksen yhteydessä hyvä harjata puhtaaksi metalliharjalla ja poistaa irtoava ruoste mahdollisimman hyvin, sillä ruoste tulee nopeasti maalin läpi näkyviin. Rautaosien pohjamaalaukseen perinteinen maali on rautamönjä, joka on punaruskea pellavaöljypohjainen maali. Rautamönjän päälle voi kuivumisen jälkeen maalata millä tahansa pellavaöljymaalilla. Irrrotetut rautaosat on myös mahdollista käsitellä kastamalla ne kuumaan pellavaöljyyn, jonka jälkeen ne voi maalata pellavaöljymaalilla tai jättää öljypintaisiksi. Vernissa suojaa jonkin verran rautaosia ruostumiselta, mutta ei yhtä hyvin kuin maalattu pinta. Mikäli käytetään moderneja ruosteenestopohjamaaleja, ne voi maalata pohjamaalin päälle pellavaöljymaalilla esimerkiksi oven tai pielilaudan väriin.

Rauta on perinteinen materiaali rakennusten metalliosissa. Alumiini, ruostumaton teräs ja muovi erottuvat usein tarpeettomasti kokonaisuudesta, joten niiden käyttöä tulee harkita huolellisesti heloitusta uusittaessa.

Pellavaöljymaali sopii sekä karkeapintaiselle että höylätylle laudalle, joten se sopii hyvin oville, karmeille ja pielilautoille. Se on myös perinteinen maali rautaosille. Pellavaöljymaalia saa pienissäkin purkeissa useissa eri tehdasväreissä tai sitä voidaan sävyttää tarpeen mukaan.

[Museoviraston korjauskortti: ovien korjaus](#)

Ovien yksityiskohdat on syytä säilyttää

Ovet ovat aittojen tärkeitä yksityiskohtia

Perustusten korjaus

Aitat on perustettu perinteisesti tukevien luonnonkivien päälle riittävän korkealle maaperästä. Nykyään käytetään myös betonista valettuja nurkkakiviä, jolloin betonin ja hirren välissä on käytettävä kapillaarista veden nousua estävää vesitiivistä materiaalia. Tuohi on tähän käyttöön perinteinen materiaali, joka nykyään usein korvataan bitumihuovalla. Umpinaisia sokkeleita ei tule käyttää aitoissa.

Mikäli aitassa on lattia, rakennuksen alla tulee olla vapaata ilmatilaa, jossa ilma pääsee kiertämään ja rakenne tuulettuu ja kuivuu. Maaperän rakennuksen alla tulisi olla kuiva ja puhdas. Rakennusten alla ei tule säilyttää jätteitä, orgaanista ainetta eikä mielellään muutakaan tavaraa. Tämä paitsi parantaa ilmankiertoa rakennuksen alla, myös helpottaa vaurioiden tutkimista.

Pysähtyneitä vaurioita perustuksissa ei välttämättä tarvitse korjata, jos niistä ei koidu haittaa rakennuksen säilymiselle tai käytölle. Hirsirakenne kestää hyvin perustusten liikkumista seinien kantavuuden siitä kärsimättä. Rakennuksen liikkumista kannattaa tarkkailla esimerkiksi vuoden ajan ennen oikaisua. Mikäli rakennus jatkaa kallistumista tai havaitaan muita oikaisua vaativia muutoksia, voidaan varovasti nostaa rakennusta lankulla tai tunkilla hirren alta nurkka kerrallaan. Nostetun nurkan alle asetetaan tarpeen mukaan vanha tai uusi nurkkakivi ja pienempiä kiilakiviä ns. kylmämuurauksena, ilman laastia.

[Museoviraston korjauskortti: perustusten korjaus](#)

Riittävä etäisyys maanpinnasta estää lahovaurioita

Luonnonkivet ovat hyviä nurkkakiviä

Hirsiseinät ja puuosien korjaus

Hirret

Hirsiseinien vakavimpia vaurioita ovat pitkänurkkien salvosten, eli nurkkaliitosten lahoaminen ja lukituksen aukeaminen, joka aiheuttaa rakennuksen kantavuuden heikkenemisen. Tämän havaitsee yksittäisten hirsien liikkumisena tai koko seinän pullistumisena. Nurkkien kuntoa voi sisältä verhoamattomissa aitoissa tutkia nurkkia molemmilta puolilta piikillä painelemalla. Lahonneeseen hirteen piikki uppoaa helposti. Isommissa rakennuksissa seiiniä on mahdollista tukea följäreillä eli seinän molemmin puolin tulevilla pystypuilla, mutta pienissä aitoissa ne ovat melko raskas ratkaisu, ellei seinää samalla laudoiteta.

Alimmat hirret ovat yleensä kaikkein kuluneimmat ja niiden vaihtaminen eli kengitys on normaali huoltotoimenpide hirsirakennuksen elinkaaren aikana. Alimpien hirsien ja nurkkakivien väliin on hyvä laittaa kapillaarisen veden nousua estävä tuohi tai huopakaista, mikäli havaitaan veden nousua maaperästä.

Pintalahovauriot eivät läheskään aina vaadi korjausta, mutta jos lahoa on noin puolet hirren vahvuudesta, se on syytä korjata joko pintapaikalla tai vaihtamalla hirsi. Ulkopuolella kriittisiä kohtia ovat vettä keräävät vesitaskut, joissa lahoaminen pääsee etenemään. Lahovaurion laajuuden varmistamiseen voi käyttää piikin lisäksi porakonetta. 10 mm puuporanterällä porataan reikiä epäiltyihin vauriokohtiin, kunnes löytyy kova kohta. Reikiä ei tule porata näkyviin jääviin hirsisiin. Mikäli reikiä kuitenkin jää, ne täytetään puutapeilla.

Vanhat kierrätetyt hirret ovat hyvää korjausmateriaalia vanhoihin aittoihin. Valmiiksi painuneina korjauksista tulee tiiviimpiä. Ne myös sulautuvat rakennuksen vanhoihin hirsisiin paremmin kuin uudet halkeilemattomat hirret. Mikäli käytetään uusia korjaushirsiä, niiden tulisi olla vähintään kolme vuotta vanhoja.

Museovirasto ei suosittele hirsiseiniin minkäänlaisia puunsuoja-aineita. Maalatuissa hirsiseinissä käytetään perinteisesti punamultamaalia. Käsittelemätön hirsipinta harmaantuu myös sisätiloissa, mutta hitaammin kuin ulkona. Mikäli hirsipinnan harmaantumista halutaan nopeuttaa, voidaan käyttää veteen sekoitettua rautasulfaattia eli rautavihtrilliä, joka sivellään puupinnalle.

Kaikissa hirsikorjauksissa tulee pyrkiä säilyttämään mahdollisimman paljon alkuperäisiä hirsiiä ja erityisesti vanhat kaiverukset ja merkinnät pyritään säilyttämään. Koska hirsiseinä on kantava rakenne, on kuitenkin varmistuttava, ettei rakennuksen rakenteellista kestävyyttä heikennetä hirsipaikkauksilla. Korjauksissa pyritään samoihin työmenetelmiin ja materiaaleihin kuin alkuperäisissä hirsissä, mutta uutta puupintaa ei ole tarpeen patinoida, sillä paikkaukset kuuluvat hirsitalon historiaan. Ulkona puu harmaantuu muutamassa vuodessa eikä paikkaus enää erotu merkittävästi seinästä.

Hyvin kuluneiden vanhojen hirsiseinien ja salvosten suojaamiseksi voidaan harkita tapauskohtaisesti myös suojalautoitusta pohjamaalaamattomasta laudasta, jonka annetaan harmaantua tai maalataan keittomaalilla. Ne muuttavat rakennuksen ilmettä merkittävästi,

mutta antavat mahdollisuuden säilyttää kaikkein vanhimpia hirsiiä. Perinteinen tapa on naulata sileä tai peiterimalaudoitus suoraan hirsiiin kiinni ilman koolauksia tai levytyksiä, jolloin räystäät eivät jää liian lyhyiksi. Laudat asennetaan sydänpuoli ulospäin. Tuulettamaton rakenne hengittävällä maalilla maalattuna ei ole riskirakenne.

[Museoviraston korjauskortti: hirsitalon runko](#)

[Museoviraston korjauskortti: ulkolaudoitus](#)

Sahatavara

Puutavarassa on hyvä valita mahdollisimman lähelle alkuperäistä olevia lankkuja ja lautoja. Perinteisesti säälle alttiissa kohdissa on käytetty parasta puutavaraa, jossa on tiheät syyt ja vähän oksia. Mahdollisuuksien mukaan käytettävä sahatavara kannattaa valikoida. Teollisesti pohjamaalattua lautaa ei kannata käyttää, sillä pohjamaali on yleensä vesiohenteista alkydimaalia, joka ei ole perinteinen maali.

Uuteen, höylättyyn lautaan ei maali tartu, mutta seuraavana vuonna se on mahdollista maalata pellavaöljymaalilla. Punamultamaali vaatii karkeamman sahapinnan. Ovien ja pielilautojen laudoituksen korjaamisessa on tärkeä saada korjauspalaan sama profiili ja mitat kuin alkuperäisissä laudoissa, ettei korjaus erotu tarpeettomasti kokonaisuudesta.

Painekyllästetty sahatavara ei sovi perinteiseen rakentamiseen ja kupariyhdisteitä sisältävänä se on myrkyllinen ja purkuvaiheessa ongelmajäte. Painekyllästetyssä puussa ei myöskään pysy pintakäsittelyt. Painekyllästetyn männyn tunnistaa vihreästä tai ruskeasta väristä.

Mikäli tarvitaan lahonkestoltaan käsittelemätöntä sahatavaraa kestävämpää materiaalia, voidaan harkita lämpökäsitteltyä puuta (ThermoWood), jossa puun ominaisuuksia on muokattu lämmön avulla ilman kemikaaleja. Lämpökäsittely muuttaa puun väriä tummemmaksi, mutta lämpökäsittelty puu on myös pintakäsiteltävissä maalaamalla.

Aidanseipäät ja muut maakosketuksissa olevat puuosat on perinteisesti hiililytetty polttamalla nuotiossa tai kaasuliekillä, jonka jälkeen pinta ei ime vettä.

Pienissä korjauksissa voidaan käyttää entistä rakennustapaa ja aiemmin lueteltuja soveltuvia rakennusmateriaaleja.

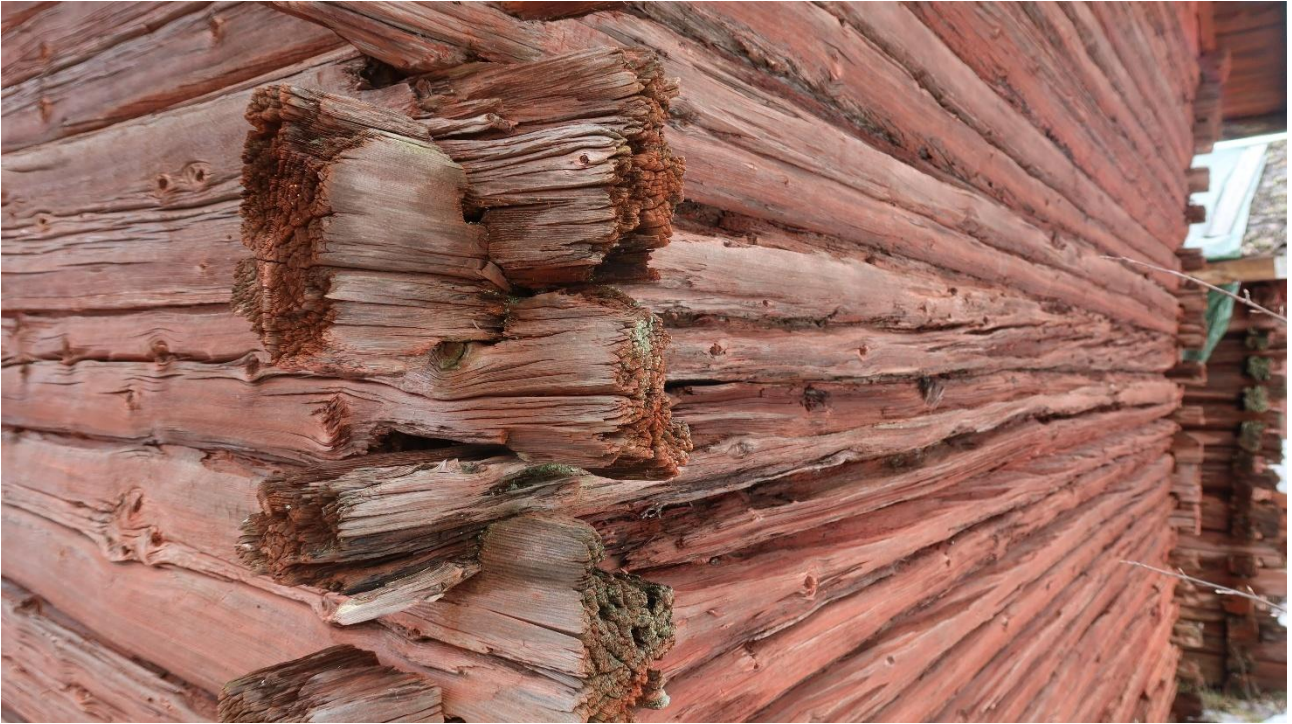
[Museoviraston korjauskortti: ulkolaudoitus](#)

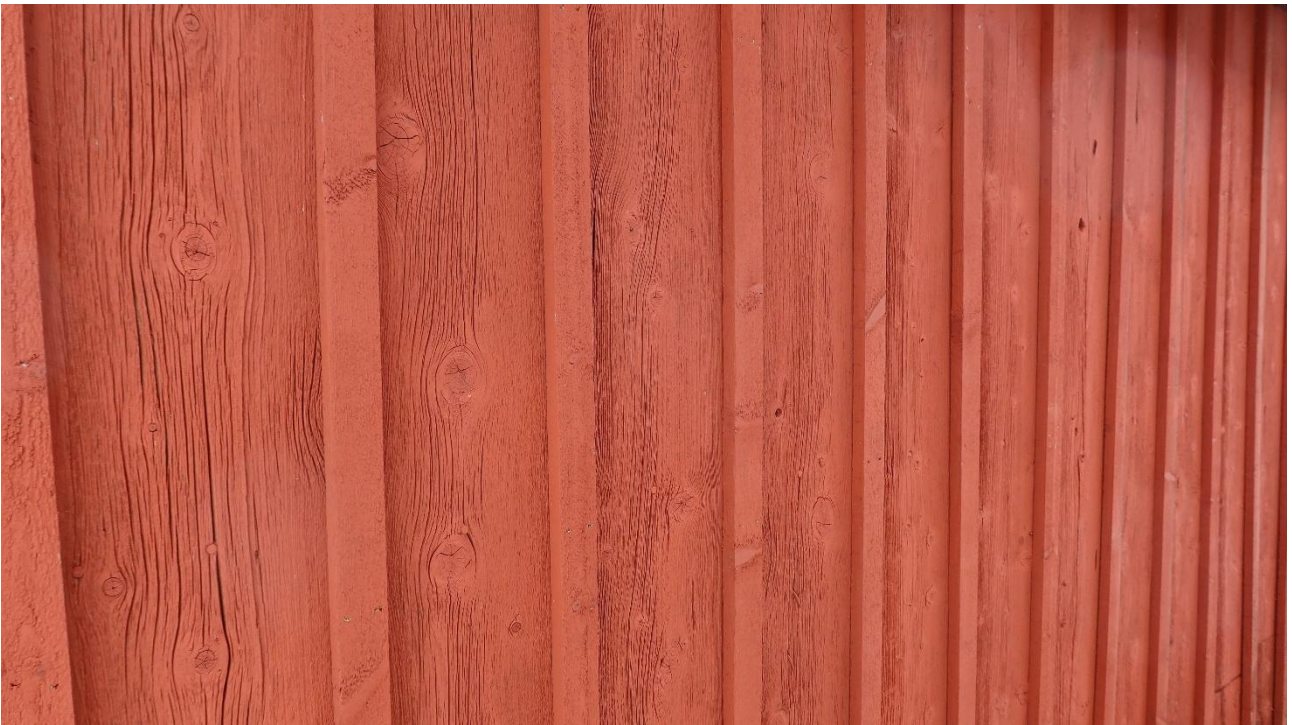
Hirsikorjaus hammaslapaliitoksella. Koko hirttä ei tarvitse aina vaihtaa.

Salvosten lahoaminen aiheuttaa seinien pullistumista ja lopulta rakenteen pettämisen

Vanha hirsiseinä on arvokas. Se voidaan joskus säästää laudoittamalla seinä ja nurkat.

Peiterimalaudoitus käy myös hirsiaittojen verhoukseksi

Maanpinnan muotoilu, sadevesien ohjaus ja kasvillisuus

Pintavesien kulkeutuminen rakenteisiin on yleinen perustusten ongelma, joka johtuu joko nurkkakivien laskeutumisesta tai ns. kulttuurikerroksista, jotka ovat nostaneen ympäröivän maan pintaa. Perustusten kohdat, joissa puuosat ovat kosketuksissa maan kanssa on korjattava pikaisesti.

Lattiallisten rakennusten alta tulisi poistaa kaikki orgaaninen materiaali ja muu sinne kuulumaton tavara ja varmistaa että maanpinta talon alla pysyy kuivana ja hajuttomana. Lattiattomissa aitoissa on huolehdittava, etteivät alimmat hirret kosketa maata ja tarvittaessa muotoillaan maanpintaa rakennuksen alta ja ympäriltä niin, että sadevedet ohjautuvat pois päin rakennuksesta. On vältettävä muotoilemasta maata niin, että vesi voi johtua rakennuksen alle.

Jos aitat sijaitsevat hyvin lähellä toisiaan, kuten Kukkolankoskella, on ongelmana naapuriaittojen katoilta roiskuvat sadevedet, jotka orgaanista ainetta sisältävinä aiheuttavat helposti kasvustoa ulkoseiniin. Maanpinnan muotoilu, kasvillisuuden ja orgaanisen aineksen pitäminen minimissä aittojen välisillä alueilla sekä puuosien riittävä etäisyys maan pinnasta saattavat olla riittävä toimi estämään seinille kehittyvä leväkasvusto. Mikäli tarvitaan tehokkaampaa sadevesien ohjausta katoilta, voidaan harkita perinteisen mallisia puusta valmistettuja räystäskouruja, jotka johtavat katoilta tulevat vedet riittävän kauas rakennusten taakse.

Maanpinnan nousun aiheuttaja on maatuva orgaaninen aines, jota tulee ympäröivien puiden lehdistä ja kasveista. Aivan rakennusten seinustoille ei pidä istuttaa puita eikä sijoittaa kukkapenkkiä. Kasvillisuus on pidettävä irti rakennuksen puuosista, mutta muuten kotoperäiset kasvit ja puut suojaavat rakennuksia auringonpaisteelta, tukevat paikallista luonnon monimuotoisuutta ja imevät hulevesiä.

Vesi ja orgaaninen aine yhdessä estävät rakenteen kuivumista

Sammalta ja jäkälää alimmissa hirsissä

Lähteet ja lisätietoa

[Korjauskortit](#), Museoviraston Korjaustaito-verkkosivusto

[Vanhan rakennuksen käyttöopas](#), ELY-keskus 2025

[Rakennusten ja kulttuuriympäristökohteiden entistämisyhteistyöt - Museovirasto](#)

[Avustus rakennusperinnön hoitoon - Elinvoimakeskus](#)

Kukkolaforsens bebyggelse rapport 2012:12. Vård- och underhållsplan för Kukkolaforsen, Kukkola, Haparanda kommun. Norrbottens museum 2012

[Millä puu kannattaa käsitellä? Rakentaja.pro](#)

Kirjoja

Lapin rakennusperintö. Lapin läänin rakennusperinne ry 1984.

Jouko Vahtola, " Jokilaakson kylät ja yhteiskunta". Tornionlaakson historia I. Jääkaudelta 1600-luvulle. Tornionlaakson kuntien historiankirjatoimikunta 1991.

Pertti Vuento, Joki- ja merikalastus Tornionlaaksossa kalastusmaakirjojen mukaan. Tornionlaakson vuosikirja 1996.

Jarmo Lokio, Lapin kulttuuriympäristöohjelma. Lapin ympäristökeskus. Rovaniemi 1997.

Peura Paavo (toim.), Väylän varrelta - lisälehtiä Tornionlaakson historiaan. 2004.

Hannu Alatalo, Pää vai pyrstö – Kukkolan kylä kosken äärellä. Kukkolan kyläyhdistys 2006.

"Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi" -inventointihanke 2004-2008, aineistot. Lapin ympäristökeskus.

Minna Heljala, Sirkka-Liisa Seppälä ja Tiina Elo, Joen ja meren rajakaupunki. Tornion kulttuuriympäristöohjelma. Suomen ympäristö 36/2012. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ympäristöministeriö 2012.

Kuvat

Tornionlaakson museo

Kevät

Rakennus: _____ Vuosi: _____

Päivämäärä	Tehtävä	Kuittaus
	Tarkista vesikaton kunto ulkopuolelta ja tarvittaessa paikkaus ☐ kunnossa ☐ vaatii korjausta:	
	Tarkista katto uusien vuotojen varalta sisäpuolelta ☐ kunnossa ☐ vaatii korjausta:	
	Muita huomioita:	

Kesä

Päivämäärä	Tehtävä	Kuittaus
	Perustusten ja alimpien hirsien kunto. Onko uusia vaurioita? ☐ kunnossa ☐ vaatii korjausta:	
	Kasvillisuuden poisto seinustoilta	
	Muita huomioita:	

Syksy

Päivämäärä	Tehtävä	Kuittaus
	Katon tarkistaminen vuotojen varalta ☐ kunnossa ☐ vaatii korjausta:	
	Sadevesien ohjauksen tarkistus katolta ja talon ympäriltä ☐ kunnossa ☐ vaatii korjausta:	
	Sammalen, lehtien ja neulasten poistaminen katolta	
	Muita huomioita:	

Talvi

Päivämäärä	Tehtävä	Kuittaus
	Myrsky- ja lumivaurioiden tarkkailu	
	Lumien poisto katolta tarvittaessa	
	Muita huomioita:	

